

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati do 9 petih vrst 1 D, od 10-15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicati petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe besedi 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopise sprejema le podpisana in zadostno frankovana.
 Receptivov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1.25 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji: celoletno napraj plačan D 120— polletno . . . . . 60— 3 mesečno . . . . . 30— 1 . . . . . 10—
 V inozemstvu: celoletno . . . . . D 216— polletno . . . . . 108— 3 mesečno . . . . . 54— 1 . . . . . 18—
 Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačila.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakarnci. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ostriati.

Dr. Kremžar:

K vprašanju preosnove porote.

(K članka prof. dr. Dolenca o tem vprašanju.)

Kjerkoli so uvedli poroto, nikjer se ni obnesla. To priznavajo tudi njeni najskrajnejši zagovorniki; ali je potem čudo, ako njeni načelni nasprotniki o njej izrekajo uničujoče sodbe? Kdor stopi pred kazenskega sodnika, pravijo, ima pravico zahtevati sodbo in jo tudi dobiti. Izrek porotnikov pa ni sodba. Sodba je le tak izrek, ki se opira na razlogo. Zato je porotniški izrek, ki nima razlogov, le izraz samovoljnosti; sic volo, sic iudico.

Čujmo še drugo kritiko!

Dne 27. junija 1913 se je avstrijska gosposka zbornica posvetovala o reformah kazenskega prava. Med temi je bil načrt zakona o poroti. Takrat se je oglašil grof Pininski in izvajal nekeko takole:

»Za poroto nikoli nisem bil navdušen. Mogoče se je obnesla na Angliškem, daši je to zelo dvomljivo in daši se je tudi ondi v zadnjem času zoper njo dvignila marsikaka kritika. Preračunavanje in presajanje vse institucije v druge dežele se po mojih mislih nikakor ni obneslo, povzročilo je v pravosodstvu hude zmede. . . . Ne uvevam, kako se more važna funkcija sodnika v najvažnejših kriminalnih rečeh brezpo- gojno poveriti vsakemu lajku, ki ni- ma za to nikakršne kvalifikacije, do- čim se v vseh drugih važnih in tudi gospodarskih funkcijah zahteva dokaz usposobilnosti.

Marsikateri izmed gospodov je že videl, kaj se godi v teh težkih slučajih in kako neizmerno se pehajo in trudi- jo sodniki, posebno predsednik in državni pravdnik, da bi porotnikom vte- pli najneobhodnejše pravne nazore in pojme. Večkrat se ti zdi: to ni več so- dna razprava, to je tečaj za juristične analfabete, kjer so obtoženci, priče in veščaki klinični material. In potem pa stališče branilništva. Reči moram, da je topost, po kateri se odlikujejo nekateri porotniki, nevarna izkušnja, ki zagovornike zapelje, da se poslužujejo prav nizkotnih sredstev; ni pretirava- nje, ako se trdi, da to dejstvo naravnost demoralizuje ves odvetniški stan.

Tako je poroto obsodil grof Pinin- ski. In ta fevdalni gospod, ki mu je bila institucija ljudskih sodnikov tak trn v peti, kaj pravite, kako je končno gla- soval? Za odpravo porote? Kaj še. Nje- gov končni predlog je bil bistveno isti kakor predlog, ki ga je podal naslednji govornik, predsednik Inomoškega viš- jega deželnega sodišča Call, zagovor- nik porote. Vredno pa je le, je zavrnil svoja izvajanja, napraviti še en po- skus, uvesti tesnejši stik med sodniki in porotniki po možnosti ublažiti ostro ločitev sodnikov od porotniške klopi.

Do tega zaključka mora priti vsak- do, ki institucijo porote v resnici teme- ljito pozna. Vir porotniških pregreh ni v nedostajanju usposobljenosti, še manj pa — vsaj praviloma — v samovoljno- sti ali zamčevanju zakonov; vsi nedo- statki izvirajo iz ene točke, iz krivega ustrojstva naprave, ki je preobložena z balastom zastarelih zgodovinskih tradicij. K temu spada zlasti stroga ločitev sodnikov od porotnikov. Teh tradicij poskusimo poroto oprostiti in kdo ve, če je ne spravimo v pravi tir!

Odpraviti poroto pa ne kaže. Mor- da ne bo odveč, če tu navedem še, kar je v tem pogledu govoril zgoraj ome- njeni višji sodni predsednik Call. De- jal je:

»Bodisi karkoli, vera ali vraža; ljudstvo zre v poroti zaščito svoboda. Iz tega razloga bi bilo, tudi, ako bi se porota dala odpraviti, vendar vpraša- nje umestnosti, ali se naj to stori. Mi- slim, da sta pomen porote in njena upravičena priljubljenost pravilno označena v Kellerjevem izreku: »Nikogar ne smete vzeti izmed nas in mu na- ložiti kazni, ako nčen sodnik ne more do- povedati dvajsetstori preprostih mož, da je tako prav.« To je misel porote in to je ideja, po kateri se je prikupila ljudstvu.

In to je resnica. Še danes je porota ljudstvu to, za kar so krvaveli revolucijonarji leta 1848: priznanje slobode in vidno znamenje demokratizma. Marsika- teri naših ljudi godrnja, če mora sedeti na porotno klopi, to je res. Vendar če priredimo danes plebiscit — zakaj bi ga ne, saj se sliši tudi o plebiscitih glede davka na vojne dobičke in zakona o pobljanju dragine — in vprašamo ljudstvo, ali mara poroto ali jo odkla- nja, — kaj stavimo, da bi pretežna ve- čina misel na odpravo porote bgorično zavrnila kot politično capitis deminu- tio! Pa ne samo inteligenčni, ampak tudi kmet, daši so mu porotna zaseda- nja hudo breme. Zato bi bila ukinitve porote velika napaka, ki jo je mogla zagrešiti reakcija leta 1853, ki je pa moderni zakonodajec, unamo, ne bo.

Dolgo let se že ubijam s poroto in ne tajim, da so me niene sodbe neredko- krat neprijetno dirnile. Vendar vere vanjo nisem izgubil. Poroto smatram za izborno sredstvo za vzgojo sodnikov, ki jih sili k posebni temeljitosti in skrb- nosti in odvrača nevarnost sojenja po šabloni. Pa tudi na razvitek kazenske zakonodaje upliva; porotno postonanie nas uči, kako bi se morali glasiti učni zakon, da bi jasno in točno izražali njegovo miselno vsebino. Kolikokrat je vzrok krivim porotniškim izrekom ed- no le slabi okorno formulirani zakon, ki bi bil nujno potreben reforme!

Zato menim, da moramo poroto na vsak način ohraniti.

Toda reforme je porota, kakor sem že zgoraj povdaril, nujno potrebna, prav izdatne in korenite reforme. To uvidevajo povsod. Nemčija ima kopo predlogov, ki merijo na to, italijanski kazenski zastopnik iz leta 1913 je po- roto že preosnoval, daši ne posebno srečno, in tudi Madžarska jo je leta 1914 v bistvenih točkah spremenila, čeprav obstoji tam za vse delikte še le od leta 1900. Vse te reforme pa streme za enim in istim ciljem. Zbližati hočejo sodnika, ki sodelujejo na porotni razpravi, in porotniško klopi in odpraviti izolacijo porotnikov, ki so po prejšnjih zakonih (pri nas je še tako) sedeli nekje na strani, osamljeni kakor kardinali v konkle- vu in morali časih v zelo dvomljivih vprašanjih, nejasnih celo juristom, pričakovati potrebnega razsvetljenja res samo od svetega duha.

Projekt zakona o poroti, ki o njem govori profesor dr. Dolenc, je reformni poskus, ki zasluži, da ga resno ocenimo in pozorno premotrimo. Na podlagi kratkega časniškega poročila si kajpa- da zanesljive sodbe o njem ne morem ustvariti. Vendar že konture, ki jih podaja poročilo, kažejo, da je od pro- jekta, ako postane zakon, pričakovati ozdravljenja bolnega porotnega orga- nizma.

To in ono bi se moralo seveda po- praviti, saj prof. dr. Dolenc sam prizna, da mu ni vse popolnoma po godu, kar stoji v projektu. Danes omenim samo dve točki, s katerima ne soglašam.

Prva je sodelovanje porotnikov pri posvetovanju in glasovanju o kazni. Projekt se v tem pogledu ujema s §§: 18 in 25 ogrskega zakona, pa katerih porotniki z navadno večino glasov iz- volijo dva odposlanca, ki pri odmeri kazni sodelujeta z istimi praviciami kot sodni kolegi. Ta naprava je obstajala v Zenevi od leta 1890 do 1904 in obstoji še danes v mnogih ameriških državah, a mnenja o njej so odvojena. Zelo dvo- mljivo je, ali porotniška odposlanca res izražata mnenje porotniške večine. Zna- čilno je vsekakor, da Italijanski kazen- ski postopnik iz leta 1913 te določbe ni sprejel, daši se je nahajala v njegovem osnutku. Tudi nemški reformni predlo- gi jo odklanjajo.

Druga točka je določilo, da pristoji sodnikom pravica, uradno razveljaviti pravore porotnikov, ki se jim zdi po- moten, in predlagati kasacijskemu sodišču delegiranje drugega porotnega so- dišča. S tem so porotniki postavljeni pod kuratelo sodnikov in taka porota ni več prava porota, kakor je trdil že Feuerbach leta 1813. Če naj porotniški izrek velja samo, ako postane deležen milosti sodnikov, čemu potem tisto vprašanje in odgovorjanje? Ali ni to potem podobno otroški igri? Da je na poznejši razpravi še težje ugotoviti stvarni stan, omenim samo mimogrede.

Razgovori v St. Margheriti o rapalski pogodbi.

NAŠA VLADA HOČE POSPEŠITI RAZGOVORE V RAPALLU. — ITA- LIJA ZAVLAČUJE. — NOVE INSTRUKCIJE VLADE. — REGI- STRACIJA POGODBE PRI ZVEZI NARODOV. AMERIKA ŽELI HITRO REŠITEV REŠKEGA VPRAŠANJA.

— Beograd, 14. aprila. (Izvirno.)

O včerajšnji seji izdano uradno poro- čilo ne omenja razprav ministrske- ga sveta o genovski konferenci in o razgovorih v St. Margheriti. Kakor je izvedel vaš dopisnik, je ministrski predsednik g. Nikola Pašić prečital vsa došla poročila naše delegacije oz. zunanega ministra dr. Ninčiča. Ministrski svet je vzel poročilo o ra- palski pogodbi in o razgovorih gle- de njene izvršitve na znanje, stoji pa vstrajno na stališču, da se določbe rapalske pogodbe popolnoma in brez popuščanja izvrše oz. izpolnijo.

Ministrski svet je sklenil, da se takoj odpošlje znaniamu ministru dr. Ninčiču nova navodila, da čim- preje zaključí razgovore glede izvr- šitve rapalske pogodbe in to v prvi vrsti, ker je stališče naše vlade v re- škem vprašanju diametralno naspro- no od onega italijanske vlade.

Zunanji minister dr. Ninčič pre- me dalje pobistilo podatki v imenu naše vlade striktno izjavo, da naša država vztraja pri tem, da se ima iz- vršiti pogodba, sklenjena in podpisana v Rapallu, dalje ima obljaviti ita- lijanski vladi to načelno izjavo s pri- pombo, da stavi naša vlada pri Zve- zili narodov predlog v svrhu registra- cije rapalske mirovne pogodbe. Tak predlog za registracijo je toliko bolj utemeljen in umesten, ker je rok za registracijo dospel dne 11. t. m.

— Beograd, 14. aprila. (Izvirno.)

Snoči z orientekspresom je odpoto- val v Genovo oz. v St. Margherito poseben vladni kurir, da izroči zu- nanjemu ministru dr. M. Ninčiču no- va navodila vlade.

— Santa Margherita, 14. aprila.

(Izv.) Obseg vprašani, ki so predmet razgovorom med našo in italijansko vlado je tako važen in obširen, da je treba računati na dolgotrajna poga- janja. Splošno Italija ne kaže pose- bne naglice, da bi došlo do čim prej- šnjih uradnih zaključnih razgovorov.

— Beograd, 14. aprila. (Izvirno.)

Kakor javlja posebni poročevalec »Politike« g. Andrija Milosavljević, je italijanski delegat Testi že pripra- vil dopolnilne točke in določbe k ra- palski pogodbi v trdni nadi, da jih on sodi, da utegnejo Sičeve objave postati epohalne za študij in nadalj- njo usodo slovenske narodne umet- nosti. Sai obeta prof. Sič svrsto na- daljevanje in javlja, da je naslednji zbornik »Narodni okraski na pohištvu, na preslicah in vretencih« že v tisku. — Da mi dopuščta odmerjeni prostor, bi zapisal še poglavitne misli razgovora, ki se nama je utrnil, ko sva ogledavala list, ki razkazuje v Škofji Loki in okolici pod tujim vpliv- om iz tamošnjega samostana posli- kane pirhe. Kolika razlika med samo- raslimi, iz prirojenega lepotočutja vzvelimi okraski na naših narodnih pisanicah (= pirhih) in izumetničeno šarastimi tujinskimi poslikanicami! Tu prikupljiva, uprav divna okusnost v preprosti, tam neprijetno, uprav zadirčno brezokusje. Če se ti dra- žest naše ornamentike še ni razode- la v vsei svoji osvojevalnosti, posta- vi domači tvor nasproti tujemu, pa izpregledaš!

Prijatelji, ki poučuje na srednji šoli risanje, je ob pregledovanju figu- ralnih zakladov Sičevega albuma žarko oveseljen tlesnil z rokami in izjavil, da vodstvo njegovega zavo- da mora in mora nabaviti vsaj en izvod, ker nač ni kmalu najti pri- kladnejših risarskih predlog in boga- tejšega nadišča ornamentskih vzor- cev za barvorisanje geometričnih in

naša delegacija podpisše, čim prejne privolencie iz Beograda.

— Santa Margherita, 14. aprila. (Izv.) Splošno vlada v krogih naše delegacije prepričanje, da skuša ita- lijanska vlada razgovore o izvršitvi rapalske pogodbe čimbolj zavleči, da tako pridobi na času in s tem goji na- do na ta način našo delegacijo pridobi za gotove koncesije, ki jih stavi- lja in zahteva Italija.

— Santa Margherita, 14. aprila. (Izvir.) Razgovori dr. Ninčiča z ita- lijanskimi politiki so se večkrat nadalje- vali. Zunanji minister dr. Ninčič je napreje konferiral s Contarlinjem in nato s podtajnikom Testi di Valmi- nuto.

— Genova, 14. aprila. (Izvirno.) Ameriški veleposlanik v Rimu je pri- spel v Genovo, da zasleduje potek genovske konferencie kot opazovalec. Veleposlanik Zedinjenih držav pa z velikim interesom zasleduje tudi raz- govore med našo delegacijo in ita- lijansko vlado v zadevi rapalske po- godbe. Ameriški veleposlanik je iz- razil odločno željo, da se ti razgovori pospešijo, hitro zaključijo in izvr- ši rapalska pogodba. Amerika je in- teresirana na čimprejšnji rešitvi re- škega vprašanja. Tudi Francija in Anglija se zelo zanimata za razgo- vore v Santi Margheriti.

— Genova, 14. aprila. (Izvirno.) Od ameriškega veleposlanika izraža- na želja za takojšnjo rešitev reške- ga vprašanja je vzbudila v Italian- skih krogih globok vtis. Vpliva tudi na Anglijo in Francijo.

— Genova, 14. aprila. (Izv.) Neka- teri genovski listi zadnje dneve priob- čujejo razne izjave oz. intervjuve od strani italijanskih politikov. Vsi listi priobčujejo izjavo Testija in Contar- linja, ki so pa v bistvu zelo netočno. Te izjave morajo potem listi demanti- rati. Tako je neki list priobčil poročilo o odnošjih med Italijo in našo kralje- vino v netočnem obsegu. Omenil pa je, da je konzulta v Rimu sprejela o po- teku razgovorov in njih rezultatu dol- go poročilo in da je pričakovati v naj- krajšem času vladnega komunikata. Sa- nator in državni podtajnik Contarlini ima v Santi Margheriti stalno stiko z našo delegacijo. Sedaj je zahteval od rimske konzulte zemljevide in docu- mente, nanašajoče se na mesto Zader. Včeraj je v Santo Margherito iz Rima

Pirhi in kožuhl.

Kar vse v nič devajoče zavisti menda res ni kmalu kje toliko kakor pri nas. Ko je pred dvema letoma iz- šla prva velika publikacija o narod- nih vezeninah na Kranjskem in sve- tu podala v posnetkih nebroj odbr- anih vzorcev, sem jo v nekem listu radosten pozdravil in nje avtorju prof. Albertu Siču po dobrem pre- udarku napisal par toplih besed. Ve- del sem, da imam pred seboj prvi del velikega opusa, ki si ga je raziskova- lec slovenske narodne umetnosti Al- bert Sič določil lahko rečem za živ- lensko nalogo, in bilo mi je jasno, da bodo Sičevi zborniki za proučeva- nje naše narodne umetnosti prav ta- ko važni, kakor so za raziskavanje narodnega pesništva Štekelj-Glo- narjevi zborniki slovens. naroda, pes- mi. Pa moje zahvalno in bodrilno priznanje temu in onemu ni bilo nič kaj vseč. Ustreženo bi bilo, ko bi bil opustil vsako priznavalno besedo in na pretege zabavljaj, čeprav proti boljšemu prepričanju, ter ugotovil, da bi bil ta in ta vsa to reč dosti bo- lie opravi. Čeprav so se zajedljivci končno pridružili mojemu naziranju in so vendarle priznali, da je prof. Si- čeva publikacija zaslužna in uspeša, sem se odločil, da to pot, ko mi je govoriti o Zbirki narodnih ornamen-

tov, posebno o mapi »Narodni okra- ski na pirhih in kožuhl«, ki jo je prof. Sič te dni izdal pri državni za- logi šolskih knjig in učil v Ljubljani, ne napišem naprosto svojih misli, ampak se o njej in merito raiši izrazim s tem, da zapišem, kako je ta najnovejša Sičeva narodnoumetnost- na objava v živo segla temu in one- mu mojih znancev.

Kakor veleva spoštljiv novinar- ski običaj, zapišem najprej, kakšna je ta publikacija na sploh.

Format ii je velik. Finejša izdaja je prirejena kot mapa, cenejša pa v obliki zvezkov, katerih je osem. Ob- sega 41 barvotiskanih listov, od ka- terih jih deset razkazuje okraske na pirhih, 31 pa okraske na sedaj le še poredkoma kdaj vidnih moških in ženskih kožuhl, kakršni so bili še pred dobro 60 leti v splošni navadi pri naših kmetih in kmetiacih. Oboje okraske je po pristnih komadah po- snel in barvito narisal prof. Albert Sič, natisnila pa jih je ljubljanska ti- skarna J. Blasnikovich naslednikov z vsa akurateso v linijah in barvnih tonih. Kaj razkazuje album, je pro- fesor Sič v prijetno pisanih sestavkih z lahko umljivo in okretno besedo povedal v pridelanem raziasnilju, ki ga je natisnila in z dobro uspešni- la ilustracijami po fotografijah onem- la tukajšnja Jugoslovanska tiskarna, oziroma njena klišarna.

Zlasti zanimivo se bere v tem raziasnilju, kar pripoveduje avtor o naših velikonočnih pirhih, kako so jih gospodinj in dekleta okraševale in jih v Beli Krajini okrašujejo še dandanašnji, od kod so zajemale vča- šnji presenetljivo lepe, vsekdar pa preproste in na moč prikupne orna- mente in kako se po kmetih s pirhi dobivoljijo. V posebnem sestavku je zabeležil, kar velja vedeti o žal iz- nošnje ginevaiočih kožuhl.

Namenu publikacije dobro ustre- za, da je zadosti obilno raziasnilno razen v slovensčini natisnjeno tudi v srbskem in francoskem jeziku. Ker Jugoslov. tiskarna ni imela cirilskih črk, se je moralo srbsko besedilo staviti v latinici, tako da ga torej lahko čitajo tudi cirilice nevešči Hr- vatje. Naslovno slika: zastaven mlad kmet in brhka kmetica se s kožuhl oblačena sučeta v plesu, ostarela ma- ti in za možitev godna hči pa opisuje- ta pirhe za bližnje velikonočne praz- nike, je prikupljivo narisal Anton Koželj in je barvito natisnila zgoraj omenjena domača klišarna.

Najprej sem svoi izvod »Narod- nih okraskov na pirhih in kožuhl« pokazal gospodu, ki je znan gojivec narodnega lenotulubja. Pil je publi- kacijo po podrobnem pregledu iskre- no vesel. Pohvalil je izbero vzorcev in sretno porazvrstitev, zlasti na vrecizno vernost Sičevih risb. Tudi

stilizovanih likov nego jih nudijo ti listi.

In ko sem Sičev album razkazo- val dami — se ni nič treba muzati, je dobra prijateljica moje žene in bila pri njej v posetih —, se za moje modrovanje o pirhih in kožuhl in na malone žaljiv način še zmenila ni, ampak je vsa razvnetta ženi čeburda- la o prednjih motivih za okusno, pa ceneno krašenje spomladnih in poletnih toalet za gospe, mladenke in otroke. Našla je prikladne vzorce vsepovsodi, v nariskih pirhov kakor v barvitih reprodukcijah kožuhl- našitkov in bi si mi izvod »za na- tančnejši pregled« vzela seboj »na nosodo«, ko ii ne bi bil z vsem takom dopovedal, da bo vsekakor bolje, da si kupi svojeza.

Saj za današnje razmere ne sta- ne bogvedi koliko: mapa v finejši iz- daji s podobami, natisnjenimi na kar- ton, 100 dinarjev, na navaden papir Din. 75, v zvezkih pa po 10 dinarjev za zvezek.

Ko bi bil pokazal še poklicni iz- delovalki ženskih in otroških oblačil in odelnih lenotnin, stavim, da bi bil razpalil še živejše poželenje po na- bavi.

Velika noč bo kmalu in že si mu- čite glavo, kaj bi podarili za pirhe. Eto darilo, s katerim boste gotovo ustregli!

M. Istinič.

prispele posebni kurir italijanske vlade.

— Rim, 14. aprila (Izv.) Italijanski zastopnik v Zadru Moroni je prispele v Rim. Imel je daljše konference z vladi in italijanske vlade v Genovi.

— Santa Margherita, 14. aprila

Konferenca o Genovi.

VEZI MALE ANTANTE SE UTRJUJEJO.

— Genova, 14. aprila (Izv.) Razmerje v mali antanti je popolnoma harmonično. Med delegacijami male antante vlada popolna soglasnost v vseh vprašanih. Mali antanti se je posrečilo doseči v vseh važnih komisijah in podkomisijah svoje zastopstvo. V komisijah se menjajo dogovorno delegati raznih držav male antante. Mala antanta ima svoje zastopstvo v vseh velikih komisijah. Tudi glas naše države je dovolj močan in državnemu ugledu primeren. V politični komisiji zastopa našo državo zunanji minister dr. Momčilo Ninčič, v finančni komisiji minister finančar dr. Kosta Kumanaudi, v ekonomski komisiji minister n. r. dr. Valizar Jančovič in v prometni komisiji dr. Ivo Krstelj.

— Genova, 13. aprila. (Izv.) Vsi strokovnjaki male antante so imeli danes skupno sejo v hotelu »Bristol«, kjer biva naš zunanji minister dr. Ninčič. Odnosali med delegacijami male antante so iskreni in se čim bolj utrjujejo. Delegacije male antante nastopajo solidarno, sodelujejo dogovorno v vseh vprašanih, da tako varujejo skupne interese. Mala antanta vztrajno in odločno zastopa interese svojih držav v merodajnih komisijah. Vse vesti o disonancah so neresnične. Med vsemi zastopniki male antante vlada popoln kontakt. Z nastopom male antante na genovski konferenci je ustvarjena nova situacija, v kateri ima važno besedo naša država.

Madžarska in Bolgarska sta na konferenci osamljeni. Madžarska se trudi po svojih delegatih, doseči sporazum z Bolgarsko in Avstrijo. Avstrija je nevtalna in ni naklonjena mali antanti. Njeno postopanje napram mali antanti je korektno.

— Genova, 14. aprila. (Izv.) Zastopniki male antante so včeraj na seji razpravljali o Lloyd Georgevem načrtu porobde, da se za deset let države obvezujejo, da bodo čuvali mir. Sejo je sklical ministrski predsednik dr. Beneš. Mala antanta v načelu odobrava Lloyd Georgejev načrt pod gotovimi garancijami, in sicer: 1. Državam male antante se prizna pravica tudi z oboroženo silo preprečiti vsak restavracijski poizkus Habsburgov oziroma Hohenzollerncev; 2. vse to pogodbo sklenajoče države prevzemajo moralno in dejansko obveznost, z oboroženo silo nastopiti proti onemu, ki bi napadel katero drugo sosedno državo.

RUSKE OBMEJNE DRŽAVE IN MALA ANTANTA.

— Genova, 14. aprila. (Izv.) Delegati ruskih obmejnih držav so pričeli z zastopniki male antante razgovore za namenom, da dosežejo sporazum glede skupnega nastopa na konferenci v zaščiti interesov, ki so vsem več ali manj skupni. Delegat ruskih obmejnih držav so pripravljene podpirati malo antanto v vseh ko-

Julijska krajina.

— Iz Drežnice poročajo, da orožniki iščejo tudi tam in po sosednih vaseh orožje in streljivo. Tako so takoj prvi dan raziskovanja udrli v večjem številu v hišo Alojzija Berginca, premetali vse, kar so našli, perilo, obleko in druge hišne reči, nato pa vzeli in odnesli, kar jim je ugajalo. Iz hleva so pobrali vse krmno in razno kmetijsko brodilo. Ko je gospodar izrekel željo, da bi morala biti pri hišni preiskavi navzoča dva občinska svetovalca ali župan, da se surovo zadrli nanj in rekli, da ne potrebujejo nikogar. Tako je našo ljudstvo neprestano izpostavljenost šikanam in proganjanih s strani italijanskih oblastnikov! — V občini se gradi več poslopij ali zaposleni so pri gradbenem delu skoro samo tuči, domačini pa stradajo. Res, žalostne razmere!

— Aretiran je bil po karabinerjih neki 24 letni hlapec Anton Verkos (?) iz Brezovice v Jugoslaviji, ker je ukral, kakor je pripovedoval njegov gospodar, v Jugoslaviji par konj. Po aretaciji se je ugotovilo, da ima aretirance odsedeti še — dvajset let ječa, ker je ubil svojo sestro. Tako vsaj poročajo goriški italijanski listi.

Dopisi.

— Preganjanje mariborskih trgovcev. Iz Maribora nam pišejo: Dne 6. t. m. se je pred kazenskim sodiščem v Mariboru nadaljevalo postopanje proti trgovcem, pri katerih je policijska racija dne 10. marca našla pomamljivosti v označenju cen, kakor to določa zakon o pobijanju draginje. Tudi to pot so bili vsi razen dveh, oproščeni. Sodišče se je tudi to pot prepricalo, da se vidno označenje od strani policijskih organov ne razumeva zakoniti določbi primerno. Načrtje go za take slučaje, ko niso bili posamni predmeti označeni s ceno, bodisi ne v izločbi, ali ne v trgovini, bili pa so označeni ostali predmeti istega blaga ali pa so bile cenovne sumarične vpisane v knjigi, ki je kupcem na razpolago. Obsojenih je bilo le par takih, ki sploh niso imeli nobenih oznach; obsojeni so bili po 24 ur zapora in od 100 — 500 dinarjev.

(Izv.) Italijanski listi naglašajo, da se vrše razgovori med našo in italijansko vlado v zelo prijateljski obliki. Obstoja pa gotovo težkoče v gotovih vprašanih. Kakor znano, so stališča naše vlade in italijanske vlade v Genovi v diametralnem nasprotju.

misijah. S pomočjo teh delegatov je bil tudi izvoljen v najvažnejšo politično komisijo poljski zunanji minister Skirmunt.

— Genova, 14. aprila. (Izv.) Sedaj maloštevilna švicarska delegacija je spoznala važnost genovske konference in je zaprosila bernsko zvezno vlado, da znatno pomnoži švicarsko delegacijo.

— Genova, 14. aprila. (Izv.) Komunistična omladina je včeraj pridrla ruskim delegatom spontane manifestacije.

— Genova, 14. aprila. (Izv.) Večina delegacij nevtalnih držav zastopa mnenje, da se priznanje sovjetske vlade odlogi.

— Berlin, 14. aprila. (Izv.) Po poročilih berlinskih listov iz Genove se razmerje med Cicerinom in Barthouom čim dalje bolj poostreje.

— Genova, 14. aprila. (Izv.) V finančni komisiji so ustanovljene tri posebne komisije: 1.) Komisija za ureditev valute; 2.) komisija za mednarodne kredite in 3.) Komisija za menični tečaj. V komisijo za menični tečaj je poleg ostalih izvoljen tudi zastopnik Jugoslavije.

— Genova, 14. aprila. (Izv.) Na prvi seji politične komisije od madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena predloženi memorandum za zaščito madžarskih manjšin v Češkoslovaški, Jugoslaviji in Romuniji ne pride v komisiji v razpravo.

— Genova, 14. aprila. (Izv.) Stroški genovske konference se računajo na 30 milijonov lit. Mesto Genova se je izjavilo, da prispeva k stroškom 25 milijonov. Po končani konferenci pozove italijanska vlada vse udeležene države, da predložijo račune o izdatkih v svrhu obračuna.

— Genova, 14. aprila. (Izv.) Številni v Genovi navzoči novinarjev znaša 970. Samo o otvoritveni seji konference je bilo brezplačno oddanih nad 2.400.000 besedi. Dnevno se vrše telefonski razgovori evropskih dopisnikov z različni važnimi centri Evrope.

PRIHOD POINCAREJA.

— Rim, 13. aprila. (Izv.) »Giornale d'Italia« javlja iz Genove, da je za francoskega ministrskega predsednika R. Poincaréja pripravljeno in kompletno opremljeno stanovanje v vili Ra-gio.

— Genova, 14. aprila. (Izv.) Posebni poročevalec javlja londonskim »Times«, da so italijanske oblasti v Genovi prejele ukaz pripraviti vse potrebno za stanovanje francoskemu ministrskemu predsedniku Poincaréju. Kakor zagotavljajo, pride Poincaré prihodnji tork v Genovo.

vseh oprostitelnih slučajih pa je funkcionar drž. pravdnitstva takoj prijel vzklic kakor tudi proti prenikajočim kazni. Vzklicen senat bo imel rešiti okoli 50 takih slučajev. Javnost, posebno trgovci, se zelo zanimajo kakšno pravno stališče bo zavzelo vzklicno sodišče.

— Draga hrana. Iz Maribora nam pišejo: Še pred meseci najcenejši Maribor hoče v podražanju očividno privesti najdražji Zagreb. Pri neki privatni stranki plačujejo uradni sicer res za prvovrstno hrano s srebrno upravo 4000 K mesečno. To seveda niso navadni državni uradniki, niti ravnatelji dnevnih zavodov, ki stoje na slovesu, da si privoščijo najdražjo hrano 1950 K mesečno. Ampak ti srečni so — carinski uradniki. Ker ti gospodje plačujejo za sebe, (katere imajo iz gotovih razlogov tudi na dveh straneh) preko 1000 K, si lahko izvačunamo, koliko morajo zaslužiti s postranskimi dohodki, da morejo poleg teh dragocenosti še šampanzirati ter si privoščiti še razne intimne dobrote življenja. To preplačevanje od te strani je tudi glavni vzrok, da se je dosegel najslabši Maribor naenkrat tako izpremenil in da se najdejo tako neverjetne razlike. Dobi se namreč še hrana po 30 K za abonenta, ista ali še slabša družod po 40—60 K. Ravnotako je s stanovanji. Se dobe lepe sobe se po 200 K, dočim veljajo v isti hiši slabše, sobe polne stenice 1000—1200 K. Skrajni čas bi bil, da vse pristojne oblasti napravijo red v teh kričočih neoglašjih.

— Demagogija. Iz Celja nam pišejo: Iz zadnje številke »Naše vase«, glasila zemljoradnika dr. Novočana v Celju ponatisnemo odstavek iz uvodnika »Kako dolgo še...« ker je značilen kam lahko zabrede pesniški talent, ako uganja demagoško politiko po zakajenih kavarah. Odmek se glasi: »Tudi v srednjih šolah moramo starši opazovati silno strogost, tako da veliko dobrih učencev ne dobi prvega reda. Zakaj? Da kratkoma dali časa sedho na umetni način na šolski klopi in lim pridelo naprej dijak niže Donave in Save po Pribičavičevem receptu.

Politične vesti.

— Avdičence. V avdičenci je včeraj kralj sprejel ministrskega predsednika Nikola Pašića, ki mu je poročal o položaju in o poteku razgovorov v Santi Margheriti. V avdičenci sta bila sprejeta tudi minister vojne in mornarice general Vašič in minister prosvete Svetozar Pribičević.

— Proti novim davkom in novemu posojilu. »Pravda« poroča, da je večina članov v finančnem odboru proti temu, da bi se potom kratkih naredb v finančnem zakonu za nove dvajsetine uvedli novi davki v iznosu 100 odstotkov na zemljišča in novo loterijsko posojilo v znesku ene milijarde dinarjev. Finančni odbor bo zahteval od finančnega ministra, da predloži poseben zakonski načrt, v katerem mora točno navesti, v katere svrhe se bodo porabili novi davki in novo posojilo.

— Atentat na kralja pred apelacijskim sodiščem. Apelacijsko sodišče v Beogradu je razpravljalo o prizivu proti obsodbi v znanem procesu radi poskušene atentata na kralja Aleksandra dne 28. junija preteklega leta. Apelacijsko sodišče je sklenilo, da se akti vrnejo prvemu sodišču v svrhu, da se preiskava izponolit glede soobtoženežnega študenta Savo Nikolića. Nikolić je bil obtožen, da je izročil komunističnemu glavnemu odboru prepis zaupnih aktov o formaciji in mobilizaciji vojske. Pri razpravi se je Nikolić zagovarjal, da mu je bilo sploh nemogoče dobiti v roke te akte, ker jih je imel podpolkovnik Arangelović shranjene v blagajni, od katere je nosil ključke vedno pri sebi. Pri tem se je Nikolić skliceval na pričevanje podpolkovnika Arangelovića. Ker podpolkovnik vobče ni bil zaslišan, je kasacijsko sodišče sklenilo, da se naj podpolkovnika Arangelovića naknadno zasliši in potem vrnejo akti apelacijskemu sodišču, da končno razsodi o prizivu.

— Boris Savinkov proti politiki Lloydja Georgea. Boris Savinkov, energični protivnik carskega režima in sovražnik boljševikov, je objavil v »Timesu« odprto pismo na naslov britanskega ministrskega predsednika Lloydja Georgea. Očita mu, da je zatajil svoja načela, ki jih je zastopal pred dobrim letom in deluje za priznanje sovjetske vlade. Lloyd George se trudi utrditi neznanost tujih jarem nad ruskim ljudstvom. Priznati hoče vlado, ki je ruska zemlja, ruski narod ne priznava. Zgoditi se mora, kar se v zgodovini še ni zgodilo. Toda pravi, upravičeni zastopniki ruskega ljudstva po padcu boljševikov ne bodo priznali veljavnosti pogodb in dogovorov z usurpatorji. Razlogi za izpremembo stališča britanske vlade so puhi. Ze 18 mesecev se peha Anglija, da bi navezala z Rusijo gospodarske stike, ker se boji nemške gospodarske invazije. Toda ta strah je neutemeljen, ker Nemčija je gospodarsko tako izčrpana, da je nemška prevlada v Rusiji brez pomoči kapitala iz Anglije, Francije in Zjed. držav nesmiselna.

Tudi britanska nezaposlenost ne bo zmanjšana, ako se prizna sovjetska vlada: takom 18 mesecev pogajanj s sovjeti se nezaposlenost v Angliji ni prav nič zmanjšala. Boljševiki zdaj vidijo, da so se ujeli v past, iz katere ni izhoda. Sprejeti morajo vsako zahtevo, ki je usmerjena k obnovi miru in reda na Ruskem, ali pa oditi s konference v Genovi. Ne pozabljajte, da se pogajate z njimi na predvečer njihovega padca!

— Savinkov vrtinja na tem, da se boljševikom v nikakem oziru ne sme pomagati. A Cicerin se vede v Genovi nesramno predzno kakor hazardist, ki ima ali dobiti v igri milijone ali pa si mora pogosti kroglo v čelo. Lloyd George pač pozna take hazardiste.

— Dr. Al. Rašin o Nemčiji in Rusiji. V Plznu je imel bivši čl. finančni minister dr. Rašin na predvečer genovske konference velik politični govor. V Genovo pride med drugimi državami tudi Rusija. Pridejo tja oni, ki so minula leta pošiljali brzojavke z ukazi »Vseate kaj imajo delati. Pridejo iz Rusije, kjer umirajo gladi milijoni, kjer so uničene vse železnice, kjer se po tovarnah ne dela, kjer polja niso posejana, kjer iz povodnji krvi ni vzraslo nič dobrega, iz krvi, ki so jo prelili več nego Ivan Grozni. To boljševiška Rusija, ki je izdala svoje zavezništvo v miru v Brestu Litovskem, ki je hotela izročiti ves svet premoči in presili Nemčija, ta prihaja zdaj v Genovo, pogajati se za gospodarsko ureditev sveta! A ne več na komunističnih načelih, nego na načelih sovražnega kapitala! Prej so uničili ves ruski kapital, zdaj pa prosijo za pomoč tuji kapital! A v Genovi se udeležuje konference tudi Nemčija, ki je prelila cele reke krvi in je divjala proti vsem principom moralne, človeškega čuta in vsakršne humanitete. Zares, hitro pozablja svet! Pozablja vse nečuvence zločine Nemčije in njeno najbolj gnusne načine morjenja po Evropi na kopnem in na morju. Ta dva brezbožnega, krvolok iz Rusije in krvolok iz Nemčije, sta se sešla kot brata v Genovi. Ali se moremo čuditi, da gleda Francija s velikim nezaupejem na to konference? Tu naj se odprste vsi sločini, zagrebeni po teh državah žabah? Ljudstva so med vojno izgubila vero v človekoljubje. Zdjaj pa naj se zverstva še sankcionirajo? Moralna reparacija Evrope se ne sme prodati za neko gospodarsko dobičko!

— Spomenik Karlu v Steina-mangerju. Iz Budimpešte poročajo, da se je pričelo v Steina-mangerju zbiranje darov, s katerimi se hoče postaviti spomenik umrlemu bivšemu kralju Karlu. Na čelu gibanja se nahaja škof v Steina-mangerju grof Mikeš.

Gospodarstvo.

—g Cene mesa v Mariboru. Kljub temu, da že več mesecev ni več prvovrstne klavne živine na razpolago (ker se tisto malo kar je še preostalo, izvaža vse preko meje) in kljub temu, da so na zadnjem sejmu cene za boljše živino padle od 40 na 35 K, in se kot prvovrstno meso prodaja meso manjvredne živine ki stane živo težo maksimum po 30 K, so mesarji že pred sejmom poskočili od 48 na 60 K. Pri 48 K je ostalo meso živine, ki je na zadnjem sejmu stala živo težo od 22—28 K. V tej kričočih diferenci med sejmsko in prodajno ceno ima kontrolna oblast orožje, s katerim lahko vpliva na preureditev cen v podrobni prodaji.

— Zadnje živinske cene v Mariboru. Na zadnji živinski sejmu v Mariboru dne 11. so cene živini v splošnem zopet znatno poskočile. Ker pa to pot ni bilo vnanjih trgovcev, se je malo prodalo; od 417 na sejmu priganih komadov se je prodalo komaj 130, med tem le nekaj malega za izvoz v Bakar. Debelorejene živine tudi na tem sejmu ni bilo in niti 10 komadov teže preko 500 kg. Se en tak sejem brez vnanjih izvoznikarjev in malo lepše vreme pa bodo cene morale same od sebe pasti na normalneje razmere. Prignalo se je: 7 bikov, 127 volov, 227 krav, 5 telet. Cene: debeli voli 30—35 K; poldebeli voli 28—30 K; plemenski voli 28—33 K; bikli za klanje 22—28 K; klavne krave 22—30 K; plemenske krave 16—22 K; krave za klobasarje 14—18 K; molzne in breje krave 18—22 K; mlada živina 21—32 K.

—g Težke razmere v angleški trgovini in industriji. Okoli 800 angleških industrijalcev in trgovcev vseh vrst je poslalo na konferenco v Genovo brzojavko, v kateri izjavljajo, da angleško trgovstvo pričakuje od konference osvoboditev od neznanosnih razmer, ki ovirajo in ubijajo trgovino in industrijo vsega sveta. Ta brzojavka je precej presenetljiva, ker se je splošno mislilo, da angleška trgovina in industrija v primeri z drugimi še najbolje prospera v povojni dobi. — Pred dnevi pa je sporočil angleški delovni minister dr. Mac Namera v spodnji zbornici, da znaša število nezaposlenih sedaj 1.762.000, dočim je znašalo sredi januarja 1.934.000. Torej je padlo število nezaposlenih za 172.000.

—g Prodaja razbitih sodov. Intendantsko skladišče v Mariboru ima na prodaj okoli 50.851 in 1970 litrov sodov, ki so se razbili in so doge na razpolago. Pozivajo se zainteresente, da stavijo do 20. aprila t. leta pismene ponudbe, koliko plačajo za ta material. Material se more pogledati pri upravniku intendantške skladišča v Mariboru.

—g Dobava električnega materiala. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 15. maja t. l. ob 11. dopoldne ponovno pismeno licitacijo glede dobave električnega materiala. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice in Ljubljani interesantom na vpogled.

—g Boljševiško gospodarstvo. V Stockholmu so došla poročila, ki slikajo strašno stanje skrajno zanemarenih ruskih železnic. Lokomotiv in vagonov primanjkuje, da bi se gradili novi, na to pa nihče ne misli. »Ekonomičeskaja Žizn« piše, da železnice ne dobivajo potrebnih živil in naturala, ki so določena kot premije za delavce v tovarnah. Sredi marca niso dobili niti za januar obljubljenih premij. — V Petrogradu prično kovati nov denar in sicer zlate pet- in desetrubelske komade, kakor tudi srebrni drobci v vrednosti od 10 kopek do 1 rublja in to v velikih množinah. Potrebno kovino dobe iz zaplenjenih cerkvenih zakladov, ki se v ogromnih masah prevažajo v Petrograd.

—g Kako hoče priti grška vlada do denarja. Grška vlada je predložila parlamentu načrt za notranje prisilno posojilo. Vsak državljan bi moral odstopiti polovico svojega denarja državi proti interesom 7% in z odplačilom za 20 let. Današnje novčanice se imajo v določenem roku zamenjati za nove s polovično vrednostjo, za drugo polovico pa se izdajo državne obveznice. Vlada hoče na ta način dobiti eno milijardo in 500 milijonov drahem. Danes ima v prometu tri milijarde novčanice.

—g Italijanski svileni trg. Naravno in umetna svila je glavni produkt tekstilne industrije v Italiji. V tvornicah za svilo je zaposlenih okoli 24.000 oseb, največ žensk. Veliko konkurenco dela italijanski svili Japonska. To se čuti glas v prometu z Zedinjenimi državami. Izvoz v Svico upada radi izpremenjene carine.

BILANCA AVSTRISKE ALPINSKE DRUŽBE.

— Dunaj, 14. aprila (Izv.) Bilanca avstrijske Alpinskomontanske družbe znaša 60.487.554 K čistega dobička. Predlagana je dividenda 100 K za akcijo (lansko leto 50). Družba zviša akcijski kapital.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Petek, 14. aprila: Zaprt.

Sobota, 15. aprila: Zaprt.

16. aprila. Nedelja: popoludne ob 3. uri: Namišljeni bolnik. Izven.

Zvečer ob 8. uri: Marija Stuart. Izven.

17. aprila. Ponedeljek popoludne ob 3. uri: Golgota. Izven.

Zvečer ob 8. uri: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Izven.

18. aprila. Torek: Namišljeni bolnik. Red D.

19. aprila. Sreda: Zaprt.

20. aprila. Četrtek: Maria Stuart. Izven.

21. aprila. Petek: Anatol. Red A.

22. aprila. Sobota: Namišljeni bolnik. Red C.

Opera.

Petek, 14. aprila: Zaprt.

Sobota, 15. aprila: Zaprt.

16. aprila. Nedelja: Madame Butterfly. Izven.

17. aprila. Ponedeljek: Trubadur. Izven.

18. aprila. Torek: Bajaja. Red B.

19. aprila. Sreda: Zaprt.

20. aprila. Četrtek: Cavalleria rusticana. Plesna legendica. Red C.

21. aprila. Petek: Madame Butterfly. Red E.

22. aprila. Sobota: ob pol 8. uri zvečer Luiza. Red A.

★ ★ ★

— Dr. Lah Ivan: Češka antologija. I. Izdala Slovenska Matica, 1922. Izredno izdanje. Str. 322. Na jako lepo opremljeni knjigi stoji, da je to knjigo uredil dr. Lah, dasi je to tudi spisal. Zakaj tudi izvrstni pregled češke literature od 1870. l. — 77 strani — je njegov in sledeči prevodi pesmi Puchmajerja, Hanke, Kollarja, Celakovskega, Macha, Erbena, Havelička Neruda, Halka in Krasnoborske so dr. Lahovi. Knjigo krasi več dobrih portretov. Antologijo posreduje Matica Slovenska slobodnemu bratackemu češkoslovaškemu narodu v spomin našega skupnega prebujenja in stoletne skupne borbe za osvoboditve. Tudi dr. Lah se v uvodu vedno ozira na vzporedni kulturni razvoj Slovencev in Čehov ter navaja kratko vse zvezo med narodoma bocom minulega veka. Njegova zbirka obsega najvažnejše zastopnike češkoslovaške poezije do l. 1870, torej starejšo dobo. Dr. Lah pa upe, da se najdejo med nami pesniki in prevajalci, ki nam podajo češke pesnike od l. 1870. dalje do današnjih dni v II. delu Češke antologije. Knjiga je krasno, poezije in misli bogato delo, ki najde gotovo največ študentov.

— Slovanstvo v svojih pesmih. In Prage poročajo zagrebškemu »Obzorcu«, da izda Hudební Matice v Pragi zbirko pesmi (popvek) iz Bosne, Hercegovine in Srbije. Češki slikar, kompozist in publicist Ludovik Kuba na Karlinu v Pragi je zbral okoli 4000 narodnih popvek iz vseh slovan. krajev; med njimi je tudi preko 1200 pesmi iz Jugoslavije. — Kaj je z zbirko jugoslovenskih narodnih popvek, ki se je pred vojno z velikim aparatom pripravljala z avstrijsko državno podporo?

Glasbeni vestnik.

— Prihod »Smetane« v Maribor. Češkoslovaški pevski zbor »Smetana« pride na velikončni ponedeljek z opol-danskim brzojavkom v Maribor. Na kolidvoru ga pričakuje »Češkoslovaški klub«, ki je prevzel protektorat za prireditve zbora v Mariboru. Popoludne se napoti zbor na mestno pokopališče k nagrobnemu pozdravu škofu Slomsku in urednik Tomiču. Zvečer se vrši v Narodnem domu (velika dvorana) pozdravni večer za vabljenega gosta; sodeluje tudi vojaška godba. V tork zvečer veliki koncert v Götzovi dvorani. Iz Maribora se zbor odpelje v Ljubljano, od tam na Hrvaško, v Srbijo, Dalmacijo, Istru, kjer nastopijo v vseh večjih mestih. V Beogradu ostanejo več dni. Turneja bo trajala en mesec dni.

— Koncert Maje Strojizije in Bele Pečida. V Zagrebu sta 7. t. m. priredila ta dva umetnika krasen koncert ter izvajala le pesmi Antona Dobroniča in Rusa Igorja Stravinskega. Drugi igra v zadnji dobi odlično ulogo v glasbi zapadnega sveta. Zaradi tehničnih razlogov se v vsrednji Evropi malo izvaja, dočim je na Francoskem in Angloskem na dnevnem redu. L. 1920. so izvajali v Parizu vsa dela Stravinskega. Stravinski i piše skladbe za glas in klavir, samo za klavir, za orkester, baleta in opere. Ga. Strojizijeva, ki je med vojno v Švic prirejala koncerta jugoslovenskih pesmi, je dosegla v Zagrebu s kompozicijami Stravinskega izredno uspeha. V Ljubljani tega ruskega umetnika še ne poznamo.

— 15 zborovih pesmi je izdala Glasbena Matica v Trstu in sicer za društveno leto 1920/21. Izmed 15 je 7 narodnih pesmi, ki jih je harmoniziral in priredil Viktor Sona, druge so zbori skladateljev Mirka, Sonca, Bunca in Adamiča. Izdaja je prav dobra in vsebinsko prikupljiva. Glasbena Matica nadaljuje hvale vredno svoje delovanje na glasbenem polju v Julijski Krajini. Izdaja pride v roko vsem narodnim družtvom. Priporočamo jo toplotno. Oceno zborovih pesmi pričujemo iz strokovnjaškega peresa.

— Občinstvo opozarjamo, da se dobivalo vstopnice za koncert pevskega zbora »Smetana« danes, v soboto, dopoldne od 10. do 12. ure. Na Veliko nedeljo in Veliki ponedeljek se vstopnice ne prodajajo, pač pa se dobi v tork dne 18. in sredo dne 19. t. m. od 9. do 12. ure in od 2. do 6. ure v pisarni Glasbene Matice.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. aprila 1922.

— Naše stališče napram dr. Šusteršiču. Naš list je vodil dolga desetletja najlutejšo borbo proti drju. Šusteršiču kot voditelju klerikalne stranke. Tudi, ko se je klerikalna stranka tik pred prevratom osvobodila dr. Šusteršičevega vodstva, je ostalo naše stališče napram Šusteršičevi osebi neizpremenjeno, kakor je ostalo neizpremenjeno tudi nasproti klerikalni stranki. V tem oziru nimamo povoda, da bi spreminjali svojo taktiko in svoje stališče napram klerikalcem in dr. Šusteršiču niti danes, ko se je dr. Šusteršič javno odpovedal klerikalni stranki in strelja z najtežimi topovi na tiste, ki jih je preje vodil dolgih 30 let. Za dr. Šusteršiča se navduševati, nima mo vzroka, ako tudi sedaj moli svoj protiklerikalni confiteor in se je baje spreobrnil k istim načelom, za katera se je boril naš list že dolgih 55 let. Kakor uvažujemo velike Šusteršičeve sposobnosti, tako ga predobro poznamo kot politika brez skrupljev, da bi mu mogli zaupati v trenutku, ko so se mu baje odprle oči in je postal iz Savla Pavel. Še manj imamo povoda, da bi klerikalno stranko, če tudi samo moralno, podpirali sedaj, ko je blviš nien dolgoletni vodja prišel proti nji, kakor se zdi, borbo na življenje in smrt. Zavedamo se, da lahko postane ta borba za slovenski klerikalizem, ki je v preteklosti spravil slovensko ljudstvo na rob narodnega in kulturnega propada, usodopolna, kar bi s svojega stališča mogli pozdravljati samo z največjim zadoščanjem; pri tem pa si ne prikrivamo nevarnosti, da bi Šusteršičeva borba proti klerikalni stranki lahko imela uspeh in ji zadala smrtni udarec, kar bi nemara imelo za posledico, da bi se na razvalinah sedanje Korošičeve organizacije zgradila nova, morda še močnejša stranka, ki bi bila pod vodstvom dr. Šusteršiča morda še večje zlo za naš narod, kakor je sedanja klerikalna stranka. To sta dve možnosti, s katerima je treba računati. S tem je podana za nas tudi taktika: Smotriti bomo borbo, ki se napoveduje v klerikalni stranki, budno in pazno s puško ob nogi, izkoriščajoč to borbo v to, da pokažemo in dokažemo našemu narodu ad oculos, da je nesreča vseh nesreč, največje zlo — klerikalizem in naj se pojavlja v tej ali oni obliki, v tej ali oni podobi.

— Minister Pucelj v Ljubljani. Po končani včerajšnji seji ministrskega sveta je minister poljedelstva in voda g. Ivan Pucelj odpoval v Ljubljano, kamor je prispel danes dopoldne.

— Iz klerikalnih vrst. Prejeli smo in priobčujemo ta-le dopis: Do danes sem bil zvest pristajal SLS. Ko pa sem prečital včeraj dr. Šusteršičovo brošuro in včerajšnji uvodnik »Slovenca«, se mi je do konca zgabilo ta družba, v kateri sem se toliko časa nahajal. Kdor trezno prebere Šusteršičovo poglavje o klerikalizmu, mu bo pritrtil in ga podpisal z obema rokama in to tembolji, čim vrnejši katoličan je. »Slovenčev« člankar pa je tako zvito sestavil citate iz omenjenega poglavja in jih tako hinavsko zavilja, da dobi človek že pri površnem čitanju utis, da so gospodje okoli »Slovenca« v zavijanju nedosegljivi molstri in tega posla vajeni. Kar Šusteršič navaja o Korošičevi stranki, je vse do pičice res, to vem jaz in vedo drugi, ki obračajo danes tej stranki hrbet. Katoliška cerkev ni izzubila v Sloveniji po nobenem faktorju več kot ravno po SLS. Slovenske katolike so vodili možje SLS., ki so jih izkoriščali zgolj v svoje samopašne namene, zato ima Šusteršič popolnoma prav, ko trdi, da so jim bili »molzna krvava«. Razumljivo je, da bodo napeli vse sile, da bi še naprej ohranili ta bogati vir. Če bi jih teden pozneje našli v frazonskih vrstah, bi se niti najmanj ne čudili. Sicer pa je dr. Kulovec, tajnik SLS., že pred tedni zatrjeval, da se bo stranka branila, kakor bo vedela in znala. Koliko ji bo pomagalo, je druzvo vprašanje. Vem zase in vem za lepo številno drugih, da smo pri zadnjih volitvah zadnikrat volili SLS.

— Nesramnost. S čimor si klerikalci sami ne upajo na dan, to odložijo v predale svoje ponižne služkinje »Jugoslavivce«. Tako je danes Peskovo in narodnosocialno glasilo izšlo tole infamno trditve: »Tel. v tem oziru naložbeniški osebi naše preteklosti (dr. Šusteršiču) so sedaj dovolili demokratski mladini povratek v naše javno življenje. Dr. Zerkov in njegovim sodelavcem niso nobena sredstva dovolil slaba in tako so stonili v zvezo celo z največjim škodljivcem slovenske napredne

kulturo, ki ga je kdaj rodila naša zemlja. Poklicali so ga nazaj, mu dovolili po prehodnem odobrenju besedila te brošure tisk in širjenje ter mu pridobili ministrov pristanek za povratek v slovensko domovino... Danes so predstavniki »državotvornega« in »naprednega« življenja poklicali dr. Šusteršiča nazaj, da se z njegovo pomočjo še nekaj časa obdrže na površju.« — To je brezstidna obdolžitve, za katero Peskovo glasilo ne more navesti niti senice kakšnega dokaza. Obdolžitve si je Peskovo glasilo enostavno izmislilo in zlagalo, davi pravi dobro ve, da nobeden izmed demokratov ni bil nikoli in tudi sedaj ni v zvezi z bivšim klerikalnim voditeljem, da na je v ozkih stikih z njim g. Prepeluh, v čigar tiskarni se je tudi tiskala brošura, na drugi strani pa ve vsa naša javnost, da je bil g. Pesek v ozkih kupčinskih stikih z dr. Šusteršičem in da se ima baje temu Šusteršiču, ki ga sedaj proglašajo za »največjega škodljivca slovenske napredne kulture«, zahvaljevati za gospodarsko pozicijo, ki jo ima sedaj v Ljubljani. Vspriči teh ozkih vezi, ki jih je imel g. Pesek s klerikalnim voditeljem v preteklosti, se ni čuditi, ako se sedaj širi in vzdržuje v Ljubljani vest, da je na nomolu nova obratna transakcija glede Peskove tiskarne. Registriramo.

— Vprašanje preosnove porote. Na sestanku društva »Pravniki« dne 12. t. m., ki se je vršil v justični palači pod predsedstvom g. dr. Danila Majarona ob mnogobrojni udeležbi pravnikov raznih panog, je poročal g. univ. prof. dr. M. Dolenc o stanju vprašanja preosnove porote. Skliceval se je na svoj članek v »Slov. Narodu« z dne 5. t. m., na navedel nekaj točk, glede kojih se z načrtom ne strinja. Prosil je navzoče, da izrazijo svoja mnenja, ker mu bodo v stalnem zakonodajnem svetu Ministrstva Pravde služila kot krenka opora za zahtevo slovenskega dela naše države. Po poročilu se je razvila debata o splošnem problemu udeležbe lajkov pri kaz. pravosodstvu in pa o kompetenci porote. Udeležili so se je gg. univ. prof. dr. Skumovič, podpredsednik Rezaliv, višesod. preds. Kavčič, načelnik dr. Bahnik, predsednik dr. Papež in sod. svetnik dr. Skaberne. Predsednik g. dr. Majaron je ugotovil iz debate, da ni nobenega principalnega glasu zoper poroto, da na treba poroto zasnovati kot politični sodni institut, mače izgubi porota svoj raison d' être. Čez teden dni se bo debata nadaljevala o problemih sestava porotnega sodišča in porotne klont; o funkcijah predsednika; o vprašanjih, posvetovanju in pravoreku porotnikov; o udeležbi porotnikov pri določevanju kazni in o korekturah pravorekov.

— Vest o smrti I. F. Lupisa neresnična. Te dni je priobčilo »Jutro« vest iz Amerike, da je bil v Ameriki na nekem zborovanju ubit znani dalmatinski politik Lupis, velik pobornik jugoslovenskega ujedinitelja. Z ozirom na to vest se je neki tunkajšnji Ljubiščov prijatelj brzolavno obrnil v Ameriko na svoje prijatelje z vprašanjem, če je resnična vest o Lupisovi smrti. Dobil je odgovor: da je vest neresnična in da je Lupis živ in zdrav. Nekrolog zagrebške »Riječ« je torej preuranjen.

— Iz sodne službe. Imenovani so za dvornega svetnika pri višjem deželnem sodišču v V. činovnem razredu v Ljubljani Rudolf Persche, svetnik višjega deželnega sodišča ljubljanskega; za dvornega svetnika in predsednika okrožnega sodišča v Mariboru v V. činovnem razredu dr. Jakob Toplak, podpredsednik istega sodišča; za svetnika višjega deželnega sodišča v VI. činovnem razredu v Ljubljani Fran Pernuš, deželnosodni svetnik v Ljubljani, in za višja deželnosodna svetnika pri deželnem sodišču v Ljubljani v VI. činovnem razredu Albert Levčnik in dr. Adolf Kaiser, svetnika tega sodišča.

— Iz zdravniške službe. Dr. Rafael Dolinšek je imenovan za kirurškega primarija pri obč. javni bolnici v Ptuju.

— Iz živnozdravnike službe. Imenovani so za uradne živnozdravnike IX. činovnega razreda na dosedanjih službenih mestih uradni živnozdravniki X. činovnega razreda Fran Baš v Mozirju, Anton Sok v Dolnji Lendavi, Leopold V. arl v Krškem in Pavel Kolenc v Spodnjem Dravogradu. Za provizorna uradna zdravnik IX. činovnega razreda na dosedanjih službenih mestih sta imenovana provizorna uradna živnozdravnika X. činovnega razreda Jože Serbec v Ormožu in Šimen Žibert v Krškem.

— Angleški arheolog O. G. S. Crawford si je pretekli petek in soboto ogledal prazgodovinsko zbirko deželnega muzeja v Ljubljani. Obiskal je tudi sledove starih na kolih pri Izni iz neolitike in eneolitike dobe, ko je šlo stala jezerska voda na današnjem barju in so tedanji prebivalci rabili orodje in orožje iz uglajenega kamena in jelenove-

ga rogovja, pozneje tudi deloma iz bakra. Zelo je, da država obkupi Loželniki muzej s potrebnimi sredstvi v toliko, da bi se mogla vrstiti prazgodovinska odkopavanja vsaj v skromni meri.

— Vsem javnim nameščencem! Nekateri dnevniki so prinesli vest, da namerna vlada nižjim državnim uslužbencem s 1. majem t. l. znatno skrajši rodovinske doklade. Te bi od 1. maja t. l. v mnogih primerih ne dosegle niti one izmere, ki je bila priznana lansko leto. Takisto doznava O. Z. javnih nameščencev in upokojencev, da je pričakovati zavlačevanja II. obroka draginskih dokladov po praeterito. Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojencev bo proti tej vladni nameri nastopila z energičnim javnim protestom in sklicuje v to svrhu za torek dne 18. t. m. ob 20. veliki shod v Mestnem domu. Na shodu bosta poročala tovariša Peter Deržaj in Karel Urbančič, prvi o namerniranju rodovinskih dokladov, drugi o maksimiranju zavlačevanju izplačila novih draginskih dokladov za ostalih 48 dni. Vsa pokrajinska združenja in organizacije se pozivajo, da pridejo isti dan in z enakim dnevnim redom enake protestne shode. — Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo.

— Ali povečuje dober namen slaba sredstva. Tretje javno predavanje Zvonimirja Bernota, glavnega urednika »Napredca«: »Ali povečuje dober namen slaba sredstva?« Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad 10 minut. — Petek, 14. aprila 1922. Velika dvorana »Mestnega doma« v Ljubljani. Začetek točno ob 20., konec najpozneje ob 22. — Sedeži v 1. vrsti po 5 Din., v 2.—6. vrsti po 2 Din., v 7.—10. vrsti po 1 Din. Stolišče 50 par.

— Smrtina kosa. V Murški Soboti je umrla, stara 21 let, učiteljica v Turinšču gđ. Pavlina Černe Blag li spomin!

— Iz Kolašina v Crni gor. Vesele velikonočne praznike žele čitalcem »Slovenskega Naroda« in vsem prijateljem slovenski orožniki Ivan Droz, Vinko Lavriha, Ivan Kulovic, Andrej Poteln, Josip Gradšnik, Ivan Simč, Ivan Jurič in Anton Šorli.

— Mestni stanovanjski urad ostane radi sranjenja uradnih prostorov v sredo dne 19. aprila t. l. za stranke zaprt.

— Uradne ure na carinarnici. Od 18. t. m. naprej so pri carinarnici te-le uradne ure: dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 13. do 18. Ob nedeljah in katoliških praznikih je carinarnica za stranke zaprta.

— Nabava lesenih hiš v Nemčiji. V včerajšnji, od 16. do 20. trajajoči seji ministrskega sveta je bilo izdano kratko uradno poročilo: »Na današnji seji je ministrski svet poleg razpravljanja o tekočih vprašanjih pooblastil ministra za agrarno reformo, da lahko nabavi na račun reparacij lesene hiše v Nemčiji.«

— S Kosovega. Vesele velikonočne praznike želimo prvi slovenski naseljeniki na Kosovem vsem prijateljem in znancem ter vsemu narodu. V Ljubljani, 10. aprila — Kečič Josip in tovariši.

— Nenavadna diferena v temperaturi. V Mariboru se je vreme tokom enega dne nepričakovano izpremenilo tudi v temperaturi. Od 2—3° prejšnjega dne je temperatura dne 13. aprila pokočila na 20—21°. S tem skokom vred se je tudi drevice nenavadno hitro razvilo iz popja v zelenje. Isto je opažati tudi v Ljubljani.

— Tihotapka saharina prijeta. Na obmejnem komisariatu na Jesenicah so kontrolni organi zaplenili dobro znani večkratni milijonarji Adeli Baloh veliko množino saharina v vrednosti okoli 200.000 K, ki ga je skušala vtihotapiti in prodati v Kranju. Saharin je bil zaplenjen; bogata veriznica pa se bo morala zagovarjati pred carinskim disciplinarnim oddelkom.

— Nesreče in sezone. Josipu Masinčiču, delavcu v tovarni Medič in Ko. je stroj za mletje barve občutno poškodoval levo roko. — Francetu Sedelu, hlapcu v Hotederšiči je pri nakladanju padel hlod na levo nogo in mu jo zmečkal. — Ivana Speh iz Kozaršč je padla pod voz, ki ji je stri levo roko. — Sluzkinja Marija Dercani je padla na stopnjah in je pri padcu dobila težke poškodbe po glavi. — Ključavničarju Viktorju Mirselovšču je pri delu odletel košček železa s tako silo v desno oko, da se mu je zllilo. — Delavci v Pivovarni »Union« Jeri Hribar je pri polnjenju steklenic eksplozivna nenadoma ena steklenica in ji raztrgala celo levo roko. Nesrečnico so prepeljali v bolnišnico. — Delavec Leopold Breznik je dobil v postelji hud epileptični napad, ki ga je vrgel s postelje. Pri padcu je zadel tako nesrečno ob neki trd predmet, da si je prebil črepljno. Nezvestnega so prepeljali v bolnišnico.

— Drzen tat prijel. Na kolodvoru je bil včeraj prijel Karel Anžič, ki je vlomil pred nekaj dnevi v restavracijo glavnega kolodvora v Mariboru in odnesel natakarnju Ivano Klanjšku razne oblike za 10.000 K. Nato je pobegnil v Ljubljano, kjer so ga na kolodvoru ljubuzivno sprejeli policijski agenti in ga povabili v zapor. »Praznike imam v zaporu« je dejal Anžič, ko je stopil v celico.

— Stari most v Mariboru. Stari dravski most v Mariboru je v nedeljo dopoldne svečano sgnili. Do nedelje sta ostala še dva stebra ob levem bregu, lepo ovencana. Pri sgnitju sdeljajih teh zgodovinskih ostankov so se dali delavci fotografirati, naker sta tudi ta dva sadnja nositelja stare mariborske zgodovine za večno izginila iz Drava. Podiranje se je v splošnem hitro in brez posebnih nesreč izvršilo. Samo lastnik podjetja je enkrat padel v Dravo, pa se je sam rešil.

— V Grubarjev prekop je padel predvčerajšnjem na dosegljivo nepotopljivega načina delavca Franc Bregar. Dosedaj še ni ugotovljeno, če se je rešil — ali če je utonil.

Najnovejša poročila.

ANGLEŠKI KRALJ KUM NAŠEMU KRALJU.

— Beograd, 14. aprila. (Izv.) Vaš dopisnik doznava iz vladnih krogov sledeče: Nj. Vel. kralj Velike Britanije Jurij bo kum našemu kralju pri

poroki z romunsko kraljico Marjo. Angleškega kralja zastopa pri poročnih svečanostih princ Albert.

ITALIJANSKI PREDLOGI ZA ZADER IN REKO. — PASIČEV PRIHOD V GENOVO.

— London, 14. aprila. (Izv.) Genovski dopisnik »Manchester Guardian«-a javlja, da se v Genovi vrše razgovori med delegati kraljevine SHS in delegati Italije glede ureditve reškega vprašanja. Razgovori se vrše v glavnem med dr. Ninčičem in Tostijem. V kratkem pričakujejo prihoda g. Nikole Pašiča. Razgovori in razmotrivanja za izvršitev rapalske pogodbe so vodijo v prijateljskem tonu. Italijanski predlogi so trojni:

IZMISLJEN »PICCOLOV« INTERVIEW.

— Pariz, 14. aprila. (P. B.) Poslaništvo kraljevine SHS objavlja sledeči dementi: Pooblaščen izjavljamo, da je v tržaškem listu »Il Piccolo« priobčen interview z ministrom financ dr. Kumanudijem in ministrom

1.) Mestu Zadru se zagotovi zaledje in železniška zveza s Kainom.

2.) Luka Baroš ostane v lasti in pod suverenostjo kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Italija je pripravljena podpirati razvoj tega pristanišča.

3.) Vlada SHS naj vporabi svoj politični vpliv na avtomatsko stranko, da se vzpostavi normalne razmere na Reki. Dopisnik zaključuje, da je dana možnost pomirjenja obeh držav in da nastopijo med obema prijateljski odnosi.

NEMČIJA PLAČALA OBROK VOJNIH REPARACIJ.

— Berlin, 14. aprila. (Izvirno.) Nemška vlada je že 12. t. m. naznanila glavni reparacijski komisiji, da

le nakazala 18 milijonov zlatih mark kot obrok na račun vojnih reparacij. Obrok dospje 15. t. m. v plačilo.

DEMONSTRACIJE V DUBROVNIKU PROTI ZAGREBSK. ŽUPANU.

— Dubrovnik, 14. aprila. (Izv.) Jugoslovenska omladina je priredila včeraj male demonstracije proti tu

bivajočemu zagrebškemu županu Heinzu. Tekom demonstracij ni prišlo do nikakega incidenta.

DEMONSTRACIJE V DUBROVNIKU.

— Dubrovnik, 14. aprila. (Izv.) Danes zjutraj je omladina zabranila izvoz 50 volov, namenjenih v Italijo. Zabranila je tudi izvoz vagona kalc. Jalta so se na trgu prodala domačinom do 3 krome.

VOLILNI ZAKON.

— Beograd, 14. aprila. (Izvirno.) Kakor smo že včeraj naznanili raz-

pravlja ministrski svet sedal o načrtu novega volineza zakona. Ministrski svet je na včerajšnji seji sprejel kompromisni načrt ministra notranjih del dr. Voje Marinkovića. Po tem načrtu se vrše volivne kandidatov z vezanimi kandidatnimi listami po posamnih okrajih volineza okrožja. Načrt uvaža okrožne kandidatne liste. Zakon pred vsem omogoča, da volilni okraj imajo večji vpliv na izbero kandidata.

Sokolstvo.

— Sokolsko gledališče v Radovljici uprizori na belo nedeljo ob treh popoldne v prid Kolu jugoslovenskih sester za Dečji dom J. Spicarjevo pravilico »Pogumni Tonček« igra društveni šolski naraščaj, ki hoče s tem prispevati k dobroteljnemu namenu.

— Ljubljanski Sokol naznanja svojemu članstvu, da je društveni sluga prišel s pobiranjem članarine. Istočasno s članarino je plačati zletni garancijski sklad v znesku pet dinarjev, ki ga mora plačati po sklepu Jugoslovenskega Sokolskega Saveza, oziroma društvenega občnega zbora vsak član in članica. Oni člani in članice, ki so menjali stanovanje se prosijo, da naznanijo spremembo naslova čimprej statističnemu odseku Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Člane, ki ne bodo plačali članarine in zletnega garancijskega sklada, se smatra v smislu društvenih pravil odstopivšim in se le-ti naprošajo, da vrnejo društvu savezni znak in legitimacijo. Legitimacije se potrjujejo proti predložitvi plačilnega lista med uradnimi urami, to je vsak delavnik med 6. in 7. uro popoldne v odborovi sobi v Narodnem domu.

— Sokol v Škofji Loki uprizori v ponedeljek dne 17. t. m. prvič na novem odru Carlarjevo farso: »Pohušenje v dolini kentflorjanski«. Za igro vlada povsod veliko zanimanje, posebno še, ker je oder opremljen s povsem novimi kulisami, ki so pravo mojstrsko delo priznanih naših slikarjev g. Skrušnjia in Ogrina. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini br. Potočnika.

— Ikarusova tvornica igrač se je ustanovila v Ljubljani VII. Komu ni znano ime »Ikarus«? Kdo še ni slišal o predzmem junaku, ki se je povsod na visoko skalnato goro Poberon na Kavkazu, hotel se dvigniti med oblake. Toda sreča mu ni bila mila. Kljub svojim orlovskim perotim se mu je polet, oziroma dvig ponesrečil. Tako pravilica. Ravno tako, kot Ikarus, imajo tudi letede igrače lastnost, da se dvignejo visoko v zrak. Naviješ jih, n. pr. metuljčka, na kar sfrči v zrak, in ko poneha mehanična sila, polagoma omaga in pada na tla. To se lahko poljubno ponavlja. Res lepa živa igrača. Pa ne samo letede metuljčke, ptice itd., izdeloval ese bodo same novosti, koje se bodo patentirale in izvažale tudi v inozemstvo, kakor hitro se bo podjetje v lastnih prostorih primerno razširilo. Pripravno razvedrilo za otroke, v veselje in zabavo pa bo marsikaj za odrasle. Tvrdis je prvo slovensko podjetje te vrste ter se toplo priporoča.

— »Kino Tivoli«. Spored za 16., 17., 18. in 19. aprila »Temnica na dnu morja«, senzacionalna pustolovščina slovitega Harry Pica v 6. dejanju. Predstave vsak dan ob 8., 5. in 9. uri zvečer, ob nedeljah in praznikih tudi ob pol 11. uri popoldne. Ob 8. uri družinske predstave z izbranim prvostvornim sporedom. Cene prostorov 5. 4. 3. 1 Din. Prihodnja sporeda »Madame Tallien«, »Ana Karenina« in »Veritas Vincit«.

— Priloga. Današnjemu listu je priložen za ljubljanske cenjene naročnike letak cirkuva Renlow.

— Društvom! Uredništvo v soboto dopoldne ne sprejema več društvenih vestí in objav za velikonočno številko.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Borzna poročila.

— Curih, 13. aprila. (Direktno. Odano 13.50). Zagreb 1.65, Berlin 1.729, Milan 27.99, Praga 10.349, London 22.729, Pariz 47.69, Newyork 5.141.

— Curih, 13. aprila (K. B. Dunaj). Zagreb 1.65, Dunaj 0.0660, Berlin 1.72, Milan 27.85, Praga 10.30, Pariz 47.65, London 22.73, Newyork 5.15.

— Milan, 13. aprila. Zagreb 6. Berlin 6.20, Praga 37.—, Pariz 171.—, London 81.60, Newyork 18.45, Curih 359.—

— Praga, 13. aprila. Beograd 63.75, Dunaj 0.555, Berlin 16.625, Milan 278.—, Pariz 464.50, London 221.75, Newyork 49.95, Curih 975.—

— Dunaj, 13. aprila. Devize. Zagreb 2459.50, 2465.50, Berlin 2565.—, 2575.—, London 38.975.—, 34.025.—, Praga 15340.—, 15360.—, Curih 149125.—, 149375.—. Valute: dinarji 9818.—, 9842.—, šil. krona 15315.—, 15335.—, švic. franki 148675.—, 148925.—.

Turistika in sport.

— Otvoritev nogometne prvenstvene sezone. Na velikonočni ponedeljek 17. t. m. se otvori na igrišču Sparta — Primorje na Dunajski cesti prvenstvena sezona. Tega dne stopijo v borbo za prvenstvo II. razreda S. K. Jadran proti S. K. Slovanu in S. K. Svoboda Moste proti L. A. S. K. Vsi klubi so v dobri formi kar obeta lepe in interesantne igre. Začetek ob 14. uri.

— Nogometne tekme v nedeljo in ponedeljek. — Razvrstitev tekem na igrišču Ilirije je sledeča: Dne 16. t. m. ob 2. uri Ilirija: Hermes, ob 4. uri Ilirija: Sparta, Zagreb. Dne 17. t. m. ob 2. uri Ilirija: Slavija, ob 4. uri Ilirija: Sparta, Zagreb. — Sparto smo označili že včeraj kot enega prvih predstavitev hrvatskega nogometa, ki goli kombinacijsko igro in je kot redni gost Ilirije v Ljubljani na dobrem glasu. — Hermes je eno najbolj ambicioznih domačih moštev, prvak II. razreda v Ljubljani in trenutno za Ilirijo morda najmočnejše ljubljansko moštvo. Desno krilo pride po dispozicijah podsvetave z poštev za reprezentanco L. N. P., ki igra dne 23. t. m. proti reprezentanci Zagreba, Ilirija postavi proti Hermesu razmeroma močno kombinirano moštvo. — Slavija je eno naših najmlajših, a zelo marljivih klubov.

Društvene vesti.

— Vabilo. Centralno združenje državnih služitelja v Beogradu je brzofajno obvestilo pripravljajni odbos istega združenja v Ljubljani, da skilsklicuje 17. t. m. po vsej kraljevini SHS shode v znak protesta mizernih dnevnio služiteljev in neukaznih uradnikov. — Shod v znak solidarnosti v Ljubljani se vrši v ponedeljek 17. t. m. ob 9. uri v »Mestnem domu«. K obilni udeležbi vabi priprav. odbor.

Raznošerosti.

• Saljanin pride na Dunaj. Slavnj ruski basist Saljanin pride tudi na Dunaj in bo meseca maja dvakrat pol ulogo Mofista v »Faustue«. Zdal poje po Ameriki. Baje žrtvuje vse svoja honorarje za stradajoče ruske rojake.

Glavni urednik: Rasto Pustostemšek. Odgovorni urednik: Ivan Podraž.

Je najboljši in najodpornější azbestni škrljavec za pokrivanje streh, za oblaganje zidov in stro-pov vsake vrste.

„KORANIT“ se osobito ponaša s svojo izredno čvrstostjo, sigurnostjo proti ognju in burji, gibljivosti, stalno odpornostjo ter proti toplini in zimi nenadkriljivo trajnostjo.

Zastopstva v vseh mestih Jugoslavije KORANIT d. d. prva jugosl. ind. azbestnog škrljevca Generalna direkcija: ZAGREB Wil-sonov trg br. 7 - Telefon št. 4-22. Tveritca v Karlovcu.

Preklie. Prekliesjem žaljivke, ki sem jih govorila v gostilni pri „Franceljnu“ v Rožni dolini o gd. Popol Končan ter se ji zahvaljujem za odstop od tožbe. 2664 P. Likar, Glince.

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu naznanjam, da sem s današnjim dnevom otvorila hotel in restavrant „MALNER“ na Bledu. Prvovrstna kuhinja in točna postrežba, fina vina. Priporočam se za obilen obisk in belskim z odl. spoštovanjem Josipina Šmid, hotelirka.

Velika izbira kanditov keksov čokolade. Na dehalo Jos. Vitek, Ljubljana, Krašov trg štov. 3.

Obokro potrd naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znanecem prežalostno vest da je naša nad vse ljubljena hčerka odnosno sestra gospodična Pavlina Černe učiteljica v Turinšču včeraj ob 8. popoldan v starosti 21 let izdihnila svojo dušo kot žrtev svojega poklica v bolnici v Murski Soboti. Pogreb se vrši tam. Priporočamo jo blagemu spominut Ljubljana, dne 14. aprila 1922. Frano Černe, učitelj v pok. Rozalija Černe, mati, Olga, Mirko, potporučnik, sestra, brat.

Modna trgovina A. Šinkovic nasled. K. Soss Ljubljana, Mestni trg 19. CENE ZNATNO ZNIŽANE Perilo - Pletanine Rokavice, nogavice Bluza, spod. krila, predpasniki Svila i. t. d.

Meblovano sobo 1886 mlada gospa za takoj v sredini mesta, po možnosti z električno razsvetljavo. Ponudba pod „Nagrada 2680“ na upravo Slov. Naroda. 2620

Škrabčeve platnice „Cvetja z vrhov sv. Frančiška“ se kupijo. Ponudba pod „Platnice 2680“ na upravo Slov. Naroda. 2680

Praktičen učitelj Italijanščino se išče. Ponudba na upravnitvo slovenskega Naroda pod „Praktičen/2681“. 2681

Kontoristinjo zmožno strojeplata, slovenske in nemške stenografije ter vseh pisarniških del, sprejme takoj tukajšnja veletrgovina. Pisemne ponudbe na „Poštni predal 5“ Ljubljana. 2676

Jrgovski pomočnik vojašine prost. dobro izvešan manufakturnist in spreten prodajalec se takoj sprejme v trgovini Ivan Veselič, Ormož. 2588

Vizitke in kuverte priporoča Narodna tiskarna v Ljubljani.

Pozor, Amerikanci in Primorci! Prodaja se posestve: gozdi saraščeni, njive in travniki, hiša nova na najlepšem prostoru z dvema obrtoma. Prodaja se vse skupaj ali nadrobno. Več pove Podlogar, Val. Lašče, Dolenjsko. 2600

1000 K nagrado onemu, kdor preskrbi uradniku, poročencema, z brez otrok, nemeblvano ali meblvano sobo. Ponudbe pod „S. M. 2671“ na upravo Slov. Naroda. 2671

Prodajo se 8 tednov stari praktični leno pasme. Anton Bec, Glince 48.

PES volje pasme (nekoliko mešan) star 7 mesecev, se onako prodaja. — Mau-erjeva ulica 189, Ljubljana 7, (Spodnja Šiška). 2586

Jšče stanovanje gospodična pri boljši obitelji, event. s hrano. Obrnite se v hotel „Union“ št. 63. 2694

Žito v mletev prejema večjo množino cele vagone, pšenico, rž, koruzo in ajdo. Ivan Kuralt, valjčni mlini, Domžale. 2563

Komptoristinja večja slovensk. kakor tudi srbohrvaškega in nemškega jezika in govori in pisavi, se sprejme s 1. majem v kompanijske klet Fr. Čuček & Cie v Ptuj. Stanovanje in hrana v hiši, plača po dogovoru. 2590

Mesečna soba nemeblvana (prazna) se išče za takoj ali vsaj do 1. maja. Ponudbe pod „Velika noč 2650“ na upravo Sloven. Naroda. 2650

Patria Cognac medicinal Zagreb čistih viniki dostični. Dobiva se povsod. 2703

Starjša prodajalka žeti službe takoj. — Ponudbe pod „Pridnost 2701“ na upravo Sl. Nar. 2701

Krasna vila enodružinska, z obsežnim angleškim parkom, v idilično lepem štajerskem trgu ob železniški postaji, v najlepši legi, enonadstropna moderna nova zgradba z balkonom in verando, 7 parkiranih sob in vsem komfortom je za ceno KJ 850.000 na prodaj. Interesenti naj pošljeje svoje naslove pod „Redkost“ na splošno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 2682

Zahvala. Vsem, ki so našega Peterčka v času njegove dolgotrajne in mučne bolezni obiskovali, nas v trpljenju tolažili in sprekrasnim cvetjem ozaljžali zadnjo pot našega ljubčka, sinčka in bratca, se najiskreneje zahvaljuje roditelj K. A. Kregarjeva

Insertirajte v Slov. Narodu!

Hotel se prodaja. Ima 10 sob za tužce; gostilna in prodajalna mešanega blaga in z deželnimi pridelitki, velik senčnat vrt, veliko stavbišče zraven, se radi rodbinskih razmer lakoj prodaja. Malhno stanovanje takoj na razpolago. Več pove lastnik Anton Mavor, Ljubljana-Siška, Celovška cesta št. 26. 2625

Ivan Magdič krojač se priporoča za spomladansko sezono Ljubljana, Gled.liška ul. 7.

Stavbena parcela na lepem kraju v Cerkevnicu se ugodno prodaja. Kdo, pove uprav. Slov. Naroda. 2581

Dva fotografska pomočnika se takoj sprejmeta. — Prednost imajo izurjeni pozitiv-r. tušerji. — Fotografje Anton Manolini, Maribor Prankopanova ulica 39. 2702

Kuharica izurjena, samostojna, se sprejme za takoj. Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 2700

Prodajam trgovsko hišo na Bledu na lepem kraju z vsem inventarjem. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2706

Stanovanje se zamenja zaradi družinskih razmer v Šiški, Kavškova ulica 224 pritl.: 1 soba, kuhinja, zraven spada drvarnice in klet. 2668

Elektrik išče mesta vodje elektrarne, tovarne ali delavnice. Zmožen vseh v to stroko spadajočih del ter govori slov., hrvaško, nemško in italijansko. Ponudbe pod „Elektrik 2682“ na upravo Sl. Nar. 2682

Hrastov les suh, 4 vagone, rezan na debelosti 25, 30, 40, 50 in 80 mm, se prodaja. Lesna trgovina Warletz, Pečnik & drug., Brežice. 2699

Knjigovodja i korespondent Hrvat s Dalmacije, absolvent Mahrove škole u Ljubljani, sa višegodišnjom bankovno praksom, govori više jezika, traži odgovarajuća namještenja kod kojeg bankovnog zavoda ili trgovačkog poduzeća. Otišao bi rado i u provinciju. Ponudbe pod „Komptor X 2693“ na upr. Slovenskega Naroda. 2693

Jekleno žico (Stahdraht) 0.4 kupim. Ponudba na Anončni zavod Drago Beseljak in drug., Ljubljana, Sodna ul. 5. 2650

Tvornica klubukov Vilim Vanek Zagreb, Gunduličeva ulica broj 21. Nudim gg. trgovcem in klubučarjem fine volnatoklobučevinaste klubuke vsake oblike po jako niskih cenah. V zalogi imam vseh vrst štule, vse potrebšćine za izdelovanje klubukov. Najcenejši vir za prikrbe klubukov in klubučarskih potrebšćin. 2472

Dojiljo iščem. Predstaviti se je pri g. Antoniji Svetek, Sodna ulica 12, II. nadstropja. 2631

Pečatni vosek kolonjake vode, Bay-Rum, francoske žganje „Elevator“. Glavna zaloga: F. Šibevnik, Ljubljana, Gospoška ul. 16. 2680

Lepa klet z električno razsvetljavo, izven mestne črte, se odda takoj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2570

Kopališče PIŠTANY češkoslovaška zdravi protin - revma - ishias itd. Ze v polnem sezijakem obratu. Izborne brzojavne zveze THERMIA PALACE kapališki hotel, zgrajen nad vreli GRAND HOTEL ROYAL v zdraviškem parku Gose iz SHS dobe v izenačenje valute precejšen popust cen. Pojava o domačem zdravljenu z orig. zdravilo Inževino „Pl. Qvan.“ daje Turoist OFFICE, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. in zdrav. revma. Pištany. Dalje Medjunarodna banka d. d. Zagreb, Nikoličeva ul. 7., ki preskrbuje tudi denarna nakazila, čeki in kreditna pisma. 2641

?? Kje se točilo pristna vina?? „Pri Fridrihu“, Ljubljana, Mestni trg 13, na dvorišču zraven kleti. Pred kratkim došla najboljša vina, haloška in dolenska. Cez ulico 2 K ceneje. 2486

Veliko električniško podjetje išče za čimprejtni naslop perfektnega salda-kontista (injo) slovenskega in nemškega jezika popolnoma vešč. Plača po dogovoru. Ponudbe pod „Zmožnost 2623“ na upravo Slov. Naroda. 2623

Prodaja se hiša enonadstropna, na periferiji mesta. Posajsnila daje Stefo Jožef, Selo 34, Moate. Malo stanovanje se takoj odstoji.

MOKO izvrstne kakovosti iz lastnega paromlina Grubišnopole in nudi po najnižji dnevni ceni skladišče „Balhan“ Josip Novak, Zagreb, Petrinjska ul. 77, telefon 23-61. 2560

Na veleposestvih kneza Hugon Windisch-Grätz v Konjicah je prosto mesto samostojnega nadgozdarja - gozdnega vodja Nastop službe s 1. majem. Plača po dogovoru poleg prostega stanovanja, kurjave, razsvetljave ter poljskih deputatov. Ponudbe s prepisi spričeval je pošiljati na: Tajništvo kneza Hugon Windisch-Grätz v Konjicah.

Kam pa o praznike? Veš kam, prijatelj? V Medvede k Kolencu, v neposredni bližini kolodvora. Tam se dobi fino haloško in dolensko vino; točna postrežba, okusna gorka in mrzla jedila kakor fina domača šunka in kranjske klobase. Priporoča se izletnikom in hribolascem ter vsem drugim Kolenc.

Poduradnik s čedno pisavo, zmožen slovenščine in nemščine, priden in popolnoma zanesljiv, se sprejme. Reflektira se le na moči, ki imajo večletno prakso pri tvrdkah ali zavodih. Ponudbe z zahtevki in prepisi spričeval pod „Zanesljiv poduradnik“ na Anončni zavod Drago Beseljak in drug., Ljubljana, Sodna ul. 5. 2640

Išče se motor na sesalni plin, na nafto ali Dieslov motor katerekoli moči od 80 — 100 HP za industrijo in pogon. Ponudbe s tehniškim opisom in ceno neposredno Fabrici stahin u Paradiin (Srbija) ali Beogradskoj zadrugi Beograd.

Kr. zemaljsko lječilišče Topusko, sezona od 1. svibnja do 30. rujna.

Indikacija: Reumatične i me upale zglobova i mišića, vlosti, neuragije, navlastito ischias i senke bolesti. Bistne i bistre kupke, masaža i Zanderova dvorana. Radionaktivitet vrele s velikom stepenu znanstveno dokazane. Temperatura vode 59° C. Zgradi i stanovi prošireni i temeljito preuredjeni. Sagrađen novi veliki pučki dom za preko 200 osoba. Ugodno blago podneblje. Željeznička stanica pruge Karlovas — Caprag, pošta, brzojav, telefon i javna lječarna. Krasno letnje koncerti, tombola, vojnička glazba. Radi navalne gostije potrebno je za lipanj, srpanj i kolovoz sobe unapred naručiti. Prospekti i nužne upute daju besplatno. Ravateljstvo kr. zemaljskog lječilišta.